

A n e t r æ e t

Nr.4 / dec. 2013

ISSN: 1603 – 0281

Bornholms Slægts- og Lokalhistoriske Forening

Indhold

Side 3

- Referater,

Side 8

- Nyt fra BSLF underafd.,

Side 10

- Fæstegårde på Bornholm 1701,

Side 11

- Sosestenen,

Side 13

- Efterlysning af Bornholmske Skifter,
- Nyt fra Lill-May,

Side 14

- Nyt fra Fie Ellebye,
- Nyheder siden sidst,

Side 19

- Konkurrencen,

Bagsiden

- Bestyrelsen,

Kære medlemmer!

Så er endnu et år ved at rinde ud, som tiden dog løber hurtigt. Nu hvor vi nærmer os julen, får alle endnu mere travlt end de har det til dagligt, vi skal alle nå så meget her op til jul, med mad og gaver og hygge etc...

Vi er nu godt i gang med denne sæsons program, og det er dejligt at se, alle jer medlemmer møde op til vores arrangementer, men det hænger stadig lidt i vores åbne dage i arkivet.

Til dem som har overvejet at indsende et forslag, som de vil have behandlet på den kommende generalforsamling. I bedes sørge for, at dette kan være bestyrelsen i hænde, senest den 15. januar 2014, ifølge vedtægterne.

Så på bestyrelsens og egne vegne, vil jeg ønske alle medlemmer af foreningen, samt deres familier, en rigtig glædelig jul og et godt nytår

Redaktør & Formand Hans Ressel

Dato	Program – Husk at sætte kryds i din kalenderen
Onsdag d. 15/1 2014	Hans Ressel: Søgemuligheder i Sverige
Mandag d. 27/1 2014	De bornholmske Jernbaners historie i samarbejde med Folkeuniversitetet Bornholm/ v. Jon Madsen
Lørdag d. 1/2 2014	Arkivlørdag
Onsdag d. 19/2 2014	Camilla Luise Dahl: Navneforskelle på beklædningsgenstande i skifterne
Lørdag d. 1/3 2014	Generalforsamling
Mandag d. 17/3 2014	Bornholm under den tyske besættelse 1940-45, i samarbejde med Folkeuniversitetet Bornholm/ v. Jon Madsen
Onsdag d. 19/3 2014	Arkivaften
Mandag d. 24/3 2014	Bornholm under den russiske besættelse 1945-46, i samarbejde med Folkeuniversitetet Bornholm/ v. Jon Madsen

Forsidebillede: " Busturen 2013"

➤ Referater

UDFLUGTEN den 31. august.

Vos der roder å snâger i gamla sâger, ble' indviterad UD I DET BLÅ, å sikke en TUR vi kom på.

Vi va' 55 forventningsfulda medlemmer, der nød det, som LAUGE, HANS V.P. å FIE vos bød.

Smâli' va' Lauge ønte, djerna han slo' en svinka, å det udan å blinka, ingimæl kunne han drøna forbi en spændende plet, ganske hurtigt å net, så gâlde V.P. majed højt, TJØR LANGSOMT her e nåd vi ska' se.

V.P.s fortælleiver va' stor, utroligt va' han ved, om det som ligger, på vor BORNHOLMSKA land, å ud i vort vand. Lystia ARIER, skortada det heller ønte på, imens vi på det forsjellige så, det va' ren GUF, STENTJISTAN ved SVÅRTA-ENGAVEJ, så jâ nærmere på en dâ', det va' TOUF.

Han fortalde om sjev der va' gåd på grund, om forsjellige tragediger å fund.

Vi fik lige et glimt å den hensunkna SAKSBRO MØLLA, å hørde om, at det va' der, den unga KRONPRINSESSA MATGRETHE hentada sina nybâgta morgenbrø', Jo, dengong kunne der, ved den gamla møllan, varra kø.

Mens V.P. fortalde om alt detta, ku' jâ hørå Mogens fortælla om då han i 1944 kom, på cykel frå ÅTJERKEBY til PARADISBAKKERNA, me' dæk så tronga.

De punterada hela 7 gonga, jo dengong va' goa' dæk, sværa å fonga.

Madaknudan spiste vi på VÆRFELDTSGÅRD, te' levende lys ved longboren deringa, eller uda på gårdsplåsing, hvor der trods mørka skyer, blæste lid milda vinga.

På LOUISE KROEN, vi en go' kop KAFFE å THE fik, me' KRINGLA å FRUENS LAVKÂGA, å hvor det hela, flera gonga rundt djik.

Vi så BRÆNDTA OLAs træ, det stâdig nær STÂMPARAGÅRD står, det va' det, SVENSKA OLA i året 1658 sjylde sig i, å sikke kår, for han kunne ønte komma

op ijen, så der hans liv, en sørgelig slutning får.

Vi hørde om at HANS RØMER va' stædig, men hans skov ble' då færdig. Vi så SVÂNKA by, den ligger på bakkan så smuk å værdig, den e så net å chik, at den i 1974 en guldmedalja fik.

Å ham savværksejering, der fine træbjørna hâr, han laver ov bænk, å ka' i tænka, prins HENRIK nu et fint antal aftâr.

Å der hvor MO'ER, i hingbæren sto', å vinkada te vos, så fro, der stoppada bussen, å FATTER sto' å, mens vi ale så på.

Den stora rosinan i pølseendan va', at vi fik lov, te' å glo, ned i NCCs dyba hul, derefter sto' vores oplevelses-trong, på et stort NUL, å vi va' hjemme, godt trætta å mætta.

FOR DENNE DA', JEG KUN JER TAKKE KAN, SIGER LILLIAN.

- - - - - 0 0 0 - - - - -

Helmut Prüssing: Dansk /Tysk familieliv under og efter 2. verdenskrig.

Der var mødt 33 op for at høre om Helmut Prüssings liv og dem der ikke kom, gik glip af meget.

Hans mor var født i Gudhjem og faderen var født i Sassnitz. De mødtes på Christians Ø og blev gift i 1933. Helmut er født i 1936 og opvokset både i Tyskland og hos mormor og morfar på Bornholm.

I 1939 var krigen begyndt i Tyskland og så fik de besked fra familien på Bornholm, at de måtte komme til Bornholm. Turen gik fra Sassnitz – Trelleborg – Malmø – København og så til Rønne.

I 1943 tog de tilbage til Sassnitz, da han skulle starte i skolen. Men det varede ikke længe før at skolegangen gik i stå.

Som 9 årig blev han smuglet tilbage til Bornholm, med en slæbebåd. Hans far var fisker og da russerne kom tog han sin båd og sejlede til Bornholm med resten af familien.

Efter krigen kom frihedskæmperne og hentede hele familien, men den bornholmske familie fik dem ud efter 14 dage.

Faderen måtte ikke blive på Bornholm, så han skulle med en båd, der hed Vesterhavet, tilbage til Tyskland. På turen blev den minesprængt og sank, der var ingen overlevende. Så de var overbevist om at faderen var død, men efter 1½ år fik de besked fra Røde Kors, om at faderen levede og var i Sibirien. Han havde været på en anden båd.

Han kommer tilbage til Bornholm, men bliver smidt ud igen, fordi han var tysk. Atter engang måtte de tilbage til Tyskland. Men denne gang måtte de blive smuglet ind til Sassnitz.

Men det varede ikke længe før de måtte flygte igen. Da muren kom, flygtede faderen og Helmut med båden og moderen og søster tog til Berlin og meldte sig som flygtning. Men det var et problem, for man kunne ikke være flygtning, når man var dansk statsborger, så moderen måtte tage tyskstatsborgerskab et par dage. Derefter rejste de til Sverige. Faderen søgte arbejdstilladelse i Danmark, som han fik, men han måtte ikke fiske i Østersøen.

Han tog på søfartsskole i Frederikshavn og startede som dæksdreng hos Mærsk. Første gang 32 mdr.

Helmut har jo haft en meget forkvaklet skolegang, men han ville være styrmand. Det krævede, at man skulle have 2 års erfaring med sejlskibe. Han kom ind på Georg Stage og Danmark. På et togt til Sankt Thomas, var der en der faldt overbord. De kunne slet ikke se ham i mørket, men de kunne høre ham "4 streger styrbord" på den måde blev han reddet.

Men som sagt, han ville være styrmand, så han kom til Marstal, og med hans dansk-tyske skolegang skulle der knokles. Helmut havde søgt dansk statsborgerskab og på et tidspunkt kom læreren ind og ønskede ham tillykke med statsborgerskabet. Hans kammerater blev helt mundlamme for de var ikke klar over at "bornholmere" skulle søge dansk statsborgerskab. De anede ikke, at han var tysk statsborger.

Men han blev styrmand og sejlede med Mærsk i 20 år og Christians Ø farten også i 20 år.

Jeg kunne skrive meget, meget mere for det var en gribende og spændende fortælling, men så ville dette referat blive på flere sider. Jeg har gemt noget, som vil komme med næste gang.

Sekr: Fie Ellebye

- - - - 0 0 0 - - - -

Bødlen, rakkeren, natmændene og kæltringerne igennem 300 år

Der var mødt 55 op for at høre Mette Gundel. Vi startede med at synge "Jylland mellem tvende have", og det var en start som vi aldrig havde prøvet før, men ganske hyggelig.

Mette startede med at fortælle om bødlen og den danske lov fra 1683-1789 og den var ingen ændringer i den. Først i 1833-41 begyndte med lidt ændringer og i 1866 kom der heldigvis mange ændringer. Danske lov blev endda kopieret af Norge.

I 1802 afskaffede man bøddelværget og det første sted man afskaffede det var på BORNHOLM. Det var en meget barsk lov hvor man kunne risikere at få jernsko/støvle og bagpå var en anordning som knuser de små knogler og hvis man var en sladrende kvinde kunne man få en jernmaske på udformet som et griseansigt.

Natmændene var i 1700-tallet opsamlede man latrin i svindgruber under trapperne i opgangene og i 1800-tallet var der ca. 20.000 tøndeklosetter i de københavnske baggårde og natmændene tømte dem om natten, året rundt og ved håndkraft. Var man et barn af en natmand kunne man kun gifte sig med en som også stammede fra en natmandsfamilie.

Danmarks omvandrende folkefærd var glarmestre, skorstensfejere, blikkenslagere og kæltringer. I mindst 300 år vandrede de rundt på heden med deres børn og gamle for at overleve, langt de fleste blev aldrig bofaste.

Kæltringerne havde deres eget sprog som blev brugt helt op til 1904.

Her er lidt Kæltringesprog eller som de kaldte det ROTVÆLSK (kæltringelatin) Fisk-svimmak, får-brægert, æg-prims-konnere, ur/klokke-tikkert, bukser-brakkeser, hat-skapoen, træsko-trevling, uld-krøll, ko-bubbel, hest-trappert, svin-porges, hund-høwel, kat-mjavert, kone-maj, pige-dill, dreng-knasper, barn-grumling, degn-skråler, syg-lak og svanger-grumslak.

Der er da ikke underligt, at der er nogle dialekter der er svære at forstå. Men det var kun et lille brøkdelt af det spændende foredrag, men man kan gå ind på hendes hjemmeside www.rakker.dk og se hvad man har gået glip af.

sekr: Fie Ellebye

----- 0 0 0 -----

Foreningernes dag d. 8. september 2013

Bornholms slægts- og lokalhistoriske forening havde tilmeldt sig foreningernes dag og det har bestyrelsen ikke fortrudt at vi gjorde.

Vi havde mange besøgende i vores stand og fik da også flere nye medlemmer.

Der var bl.a. en som fik hjælp og vupti så havde han et andet fødenavn, det er jo det man kan komme ud for.

Men det var en rigtig positiv oplevelse.

I kan også finde os næste år, til foreningernes dag.

Sekr: Fie Ellebye

----- 0 0 0 -----

Første transmitterede BSLF foredrag.

På trods af den korte varsling på kun 10 dage, var vi 12 medlemmer af BSLF, der overværede at Erik Kann blev transmitteret til Frederikssund.

Foredraget gik fint igennem og med lidt forbedringer på lydsiden, bliver det godt.

Vi glædede os alle over at vi her på Sjælland, nu også kan få glæde af de mange gode foredrag foreningen har.

- - - - - 0 0 0 - - - - -

➤ BSLF Nordsjælland

BSLF gruppen i Nordsjælland, er en gruppe der mødes for at dyrke fælles interesser, nemlig vores slægt fra Bornholm. Lige nu er vi 10 medlemmer af BSLF, der er plads til flere, så hvis du har lyst så send en mail eller ring.

Vi mødes hver den første tirsdag i måneden kl. 13.30 hos:

Anette Schönwandt,

Vestergårdsvej 8, 3630 Jægerspris.

E-mail:

anette.schoenwandt@gmail.com

tlf. 24201719

- - - - - 0 0 0 - - - - -

➤ BSLF-Nordsjælland på Bornholm

Igen i år var BSLF-Nordsjælland på studierejse til Bornholm. Vi har 12 af sted i begyndelsen af september. Vi lejede 3 sommerhuse i Vang med smuk udsigt over havet til Sveriges kyst.

Vi skulle selvfølgelig forske. Derfor var vi Hasle Lokalarkiv, Baptistkirkens arkiv og Ø-arkivet.

Og en aften kom Philip Kofoed forbi og fortalte om gamle fotos og fotografer. Men når vi nu alligevel var på øen kunne vi lige så godt supplere med besøg forskellige steder på øen.

Bornholm er jo fantastisk og vi havde rigtigt godt sensommervejr; kun ½ dag med lidt regn, ellers masser sol. Så der var rig mulighed for at være ude omkring på øen hver dag. Vi havde 5 biler med til øen, så vi kunne følges ad eller køre af sted i mindre hold.

Sammen besøgte vi NCC stenbrud ved Rønne, hvor de producerer sten til vejbyggeri i det øvrige Danmark.

Vi var på Natur Bornholm, hvor vi kom på en visuel tidsrejse 1,7 milliarder år tilbage i tiden og bagefter så vi forkastningszonen i gåafstand fra museet.

Vi var ved det nu nedlagte stenbrud i Ringebakkerne med den anlagte udskibningshavn. Vi var i Arnager, fiskelejet med Nordens længste træbro på 200 meter som forbinder havnen, som

ligger et stykke fra kysten, med byen oppe på land.

En dag spiste vi medbragt mad i Ringborgen på Rispebjerg mellem Pedersker og Poulsker. Vi var på slusegård, så vandmøllen ved Ølene ås delta og markeringstenen der viser hvor den 15. østlige længdegrad og den 55. nordlige breddegrad krydser hinanden. Vi var på byvandring i Svaneke med Anette Schönwandt og vi drak øl og spiste i Bryghuset. Vi var på Madseløkke hvor Anders Kofoed Larsen fortalte og viste rundt i Danmarks største helleristningsområde.

Nogle af os var på Kunstmuseet, andre på bilmuseet i Åkirkeby, andre fandt "farmors hus" i Neksø, eller farfars fødehjem i Olsker eller familien Marchers hus i Arnager. Andre igen var på sprit- og sæbefabriksbesøg i henholdsvis Neksø og Østerlars. Og vi fik alle sammen spist en del herlige is i det strålende vejr.

Tak til alle rejse-og studiekammeraterne fra BSLF-Nordsjælland med ægtefælder. Særlig tak til Anette vores gruppeleder.

Vi har hørt rygter om en tur igen til næste år 2014 for gruppens medlemmer med følge. Meld dig derfor til vores gruppe og se hvad der så vil komme til at ske.

Torben Lund

torben@tl-lund.dk

- - - - 0 0 0 - - - -

➤ BSLF Greve

Vores næste møde er den 4. december, Ole Markussen, fra vores gruppe vil fortælle lidt om hvordan vi kan bruge harddisken. Vi har skiftet adresse til nr. 49.

Vi er 20 personer som kommer i gruppen nu, det syntes jeg er rigtigt flot. Vi har lige haft møde i aften, jeg er lige kommet hjem, og i dag var vi 14 personer.

Det er mange flere end vi forventede da vi startede op, dette betyder at vi er bliver ramt af vores succes. Vi havde forventet at vi bare ville være en 7-8 stykker, og bare kunne sidde og tale sammen og hjælpe hinanden.

Vi har så i dag spurt gruppen hvad de forventede at få ud af møderne, og er blevet enige om at vi starter møderne med at tale sammen alle sammen, og derefter søger sammen i mindre grupper og hjælper hinanden.

Vi er i gruppen på mange forskellige plan, hvilket måske også kan være en udfordring.

De lokaler vi mødes i er hos sydkystens slægtsforskerforening, her kan vi kun være fordi Bjarne sidder i bestyrelsen. Det vil sige bliver Bjarne syg eller træder ud af denne bestyrelse har vi intet sted at være. Dette er blevet forelagt

gruppen, og alle er gået i tænkeboks om der kan være et andet sted vi kan mødes. Der er tre ting som er vigtige for stedet hvor vi mødes, 1. Tæt på en togstation, 2. Mulighed for at parkere bil, og 3. At det er muligt at komme på internettet.

Venlig hilsen
Grete Modin Grundtvig

- - - - - 0 0 0 - - - - -

➤ Fæstegårde på Bornholm 1701

Amtsskriverens fuldmægtig Hans Hjort meddelte på Nørre Herreds ting den 15. juli 1701, at amtmanden havde udstedt en skriftlig ordre af 7. juli 1701, om at kongelige fæstegårde på Bornholm skulle besigtiges og vurderes af fire "uvildige danner mænd" fra herredet. På tinget valgtes Hans Bendsen i Klemensker som formand og Niels Hansen på Julegaard i Rutsker, Jens Hansen i Olsker og Peder Andersen i Rø sogn til opgaven. Tre dage efter den 18. juli kl. 8 startede vurderingen og allerede 11 dage efter, kunne man læse en kort beskrivelse af hver enkelt ad de i alt 70 kongelige fæstegårde i tingbogen. Det drejede sig om 33 gårde i Klemensker, 17 i Rutsker, 8 i Olsker og 12 gårde i Rø.

Ønsket om at undersøge kongens ejendomes tilstand er forståeligt, men hvorfor forretningen skulle gengives i tingbogen er tankevækkende. Måske tåler denne handling sammenligning med nutiden offentlig ejendomsvurdering, hvis formål bl.a. er at bedømme evnen til skattebetaling og afgifter?

Beskrivelserne er korte og præcise og må give et nogenlunde retvisende tidsbillede af det bornholmske landbrugs bygninger i 1701.[i] Ud over vornedgårdene, der fra arilds tid, netop var kongelige fæstegårde, er der en række, som betegnes med selvejergårdsnummer. Krig og misvækst havde ramt bønderne hårdt i perioden 1660-1690, og mange kunne ikke betale landgilde og kom efterhånden i bundløs gæld til kongen. I tingbogen er der mange eksempler på, at amtsskriveren førte retssag mod bonden, der endte med at gården blev overtaget af kongen.

Beskrivelserne starter med at nævne gårdens beboer, bortset fra i de fire tilfælde, hvor parcellen var uden bygninger. Gårdene bestod af én til fire længer. Det gengives minutiøst, hvor mange stolperum (fag) hver enkelt længe havde og i hvilken tilstand tømmer, væg og tag var. Bedst var betegnelsen "nyt", dernæst "vel ved magt", "temmelig ved magt", "gammelt, men

vel vedligeholdet", "vagt", "ganske gammelt", "brøstfældigt" eller ligefrem "udygtigt". Nyt tømmer kunne fremhæves at være i gode materialer som elletræ eller egetræ. Væggene deles som regel i to kategorier, enten "vel ved magt" eller "brøstfældige". Tagets tilstand og hvad det bestod af, var en vigtig parameter for bygningens stand. Det mest almindelige tagmateriale var lyng eller halm, meget få havde stråtag. Desuden kan man undre sig over hvor effektiv et tag af rødder eller af bregner var. Hvis bjælker eller lejder var i stykker, blev det nævnt, som en alvorlig fejl. Der var enkelte bygninger, der var helt elendige og "duede til intet" og som kun blev stående, fordi tagkonstruktionen blev understøttet af stolper.

Beskrivelserne viser at bygningerne sjældent var i ensartet stand. To til tre fag var måske under reparation eller fornyelse, hvilket var naturligt, da man med at fæste forpligtede sig til at holde gården vedlige og aflevere den til næste fæster i samme stand, som man havde modtaget den.

De fire synsmænd havde kendskab til de traditionelle bygninger, derimod ikke til murværk og tagsten. Dette fandtes kun et eneste sted i herredet, nemlig ved stuehuset på Simblegaard i Klemensker. Synsmændene mente, at det måtte en murer- og en tømmermester vurdere.

Efter 1701 blev meget få bøndergårde inddraget som kongens ejendom på grund af skatterestancer. Det er stort set de samme gårde, der blev solgt ved den store krongodsauktionen i 1744.

Se Nørre Herreds tingbog 29. juli 1701
<http://www.vang-hansen.dk/Noerre-Herred/NoerreHerredsTingbog04.htm>

[i] Øster Herreds tingbog, 1. august 1701 har en lignende gennemgang af de kongelige fæstegårde. Desværre eksisterer justitsprotokollerne for Sønder og Vester Herred ikke for 1701.

Lånt med tilladelse fra Jesper Vang Hansens hjemmeside <http://vang-hansen.dk>. Se også på

Blog: <http://jespervanghansen.wordpress.com>

Jesper Vang Hansen

- - - - - 0 0 0 - - - - -

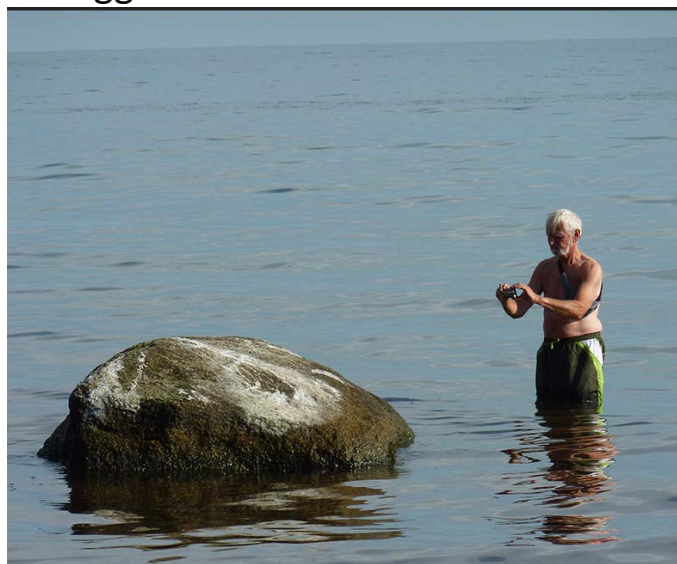
➤ Sose stenen

12.maj 1848 efter solnedgang skete en kriminel handling, som mine tipoldeforældre var involverede i. Stedet var Sose strand. En gruppe mennesker havde sat hinanden stævne om aftenen 12.maj, hos Jens og Margrethe Pihl, som boede i et hus tæt ved klinten ned til Sose bugt. Efter solnedgang gik de alle ned på stranden. Gruppen bestod af to tilrejsende baptister fra København og fem fastboende bornholmere. De sidstnævnte fem blev denne aften døbt i havet af den ene tilrejsende. De var de første baptister, som blev døbt på Bornholm. To af de fem var mine tipoldeforældre Hans Hansen Høj og Ellen Margrethe Lund Høj. Dagen efter stiftede de fem og deres prædikant, den anden af de tilrejsende fra København, Bornholm Baptistmenighed. De brød dermed med Statskirken, det var i enevældens tid forbudt og i princippet strafbart. Men da grundlovens tilblivelse og dermed indførelsen af religionsfrihed var nært forestående, greb myndighederne ikke ind. Bornholms Baptistmenighed bestod 80 år senere i 1928 af 727 medlemmer. Dette år satte menigheden en inskription på en stor sten i klinten ved Sose bugt: "12-5-1848". Hermed ville man markere begivenheden 80 år tidligere. Jeg har ved flere besøg ved Sose ledt forgæves efter den omtalte sten - Sosesten eller dåbsstenen eller baptiststenen – kært barn har mange navne. I

år lykkedes det med hjælp fra Allan Jønsson fra Soseodde bådelaug. Han vidste lige nøjagtig hvor stenen befandt sig, man skal gå 300 meter langs stranden i sydlig retning og så ligger den der 10-15 meter ude i havet.

Jeg vadede ud til den mens min slægtforskergruppe, BSLF - Nordsjælland, som jeg var på studierejse med, fulgte min tur ud til stenen inde fra land. Det var lidt svært at fotografere inskriptionen, fordi det skrevne befandt sig delvis under vandet, men den var der. Og hvorfor ligger stenen nu 10-15 meter ude i vandet. Det gjorde den ikke i 1928 da man indsatte teksten. Forklaringen er at havet hele tiden æder af klinten og stenen viser her hvor meget. Stenen ligger nok hvor den hele tiden har ligget fra den var en del af klinten.

Torben Lund, torben@tl-lund.dk

Kilder:

Tillæg til Bornholms Tidende 13.maj 1998 "Baptister på Bornholm i 150 år"

side 5, "Glimt fra Bornholms Baptistmenigheds Historie" v/ Ivar Markusen, Hjemmeside: http://bornholms-natur.naturstyrelsen.dk/egenhaand/Aaret_Rundt/Maanedens_tur/August.htm. v/Kristina Eriksen, naturformidler, Naturstyrelsen
Tak til Allan Jønsson Sosebådelaug

- - - - - 0 0 0 - - - - -

➤ Efterlysning af Bornholmske skifter

Jeg hedder Inge Lise Bentsen og vil starte med at skrive hele landsogn 1. Så jeg vil efterlyse skifter der er skrevet og som de vil dele med andre. Jeg vil starte med at oversætte skifter fra 1681-1683 Landsogn 1. Er der nogen som har oversat skifter som de vil dele med andre så send dem til pele@kabelmail.dk

Venlig Hilsen Inge Lise Bentsen

- - - - - 0 0 0 - - - - -

➤ VÆR OPMÆRKSOM PÅ

..... at da kremering (brænding) af afdøde blev indført, opstod der to begreber at forholde sig til:

1. begravelse
2. bisættelse

Ved begravelse udføres jordpåkastelsen ude på kirkegården.

Ved bisættelse udføres jordpåkastelse i kapellet eller i en kirke.

Begravelse på kirkegårde skulle ikke give problemer at indføre i sine optegnelser, idet kisten bliver sænket i jorden, men bisættelse kan volde problemer for slægtsforskere.

Rønne Kapel bliver ofte brugt, når der foregår bisættelser; - også af borgere bosatte udenfor Rønne.

Derfor er det ikke altid, at urnen efterfølgende bliver nedsat på Rønne Kirkegård. Må jeg derfor gøre opmærksom på, at når der står: jordpåkastelse i Rønne Kapel (eller i en kirke), så bliver man nødt til at undersøge, hvor på Bornholm (eller ovre) urnen nedsættes.

- - - - - 0 0 0 - - - - -

➤ TUSIND TAK

- til alle de af foreningens medlemmer, som har indsendt oplysninger til mig i forbindelse med udgivelsen af

"Bornholmerregisteret 1815 - 1940".

Da der er indskrevet flere end 113.500 bornholmere, og hver person har fået

tildelt 12 felter til indskrivning af forskellige oplysninger, giver det mere end 1.363.000 felter.

Over halvdelen er allerede udfyldt med gode oplysninger til gavn for foreningens medlemmer, men der resterer i sagens natur stadig mangler.

Skulle du ligge inde med oplysninger, som du kan se kan komme registeret til gode (tomme felter), så hører jeg MEGET GERNE fra dig.

Jo flere oplysninger registreret kan mønstre, jo bedre for os alle sammen.

TAK til alle, der vil være behjælpelige.

Mange venlige hilsner Lill-May Didrik-
sen

lill-may@privat.dk

- - - - - 0 0 0 - - - - -

➤ Gravstene.

Jeg vil bare fortælle, at alle gravstene på Bornholm er fotograferet.

De er nu under indtastning. Jeg håber, at alle er søgbare i begyndelsen af 2014. Jeg/vi knokler.

Hilsen Fie Ellebye

- - - - - 0 0 0 - - - - -

➤ Nyheder samlet siden sidste blad.

Søgemidler til Statens Arkivers samlinger kommer online

Vi digitaliserer en del af vores søgemidler, så du kan bruge dem online. Du kan derfor komme ud for, at du ikke kan benytte et søgemiddel, fordi det er ved at blive scannet.

Fra efteråret 2013 digitaliserer vi en lang række af vores mest benyttede søgemidler, så de fremover kan blive tilgængelige online for alle interesse-

Telefonbøger fra KTAS

For at tilgængeliggøre de gamle telefonbøger for brugere over hele verden og for at formindsket sliddet på de gamle bøger har vi med økonomisk støtte fra Stibo-Fonden digitaliseret en række af vores telefonbøger. Digitaliseringen omfatter indtil videre:

KTAS 1880-1965

De er scannet og ligger i PDF format.

http://www.ptt-museum.dk/samlinger/bibliotek/bibliotek/digitale_bogeregistre/telefonboeger/

- - - - - 0 0 0 - - - - -

➤ Konkurrencen

1. Hvor ligger Baptist stenen?.
2. I hvilket sogn ligger Skimlen på Bornholm?.
3. Hvilket bogstav i alfabetet er dette?.
4. Har foreningen live transmitteret et foredrag ?.
5. Hvad er farsot ?.
6. Hvornår er det Sabbatum?.
7. Hvem var Konge under Syvårskrigen ?.
8. Hvad er en fattigfoged?

----- 0 0 0 -----

Der er 1 gavekort lydende på 200 kr. som præmie hver gang.

Der trækkes lod blandt alle indkomne rigtige svar.

Alle besvarelser skal være formanden i hænde senest den 10. jan. 2014.

Svarene sendes til Hans Ressel, Dampmøllegade 11, 3700 Rønne.

På et postkort eller lignende eller sendes på E-mail: kon@bslf.dk

Mærkes "Konkurrence".

Svar på sidste konkurrence

1. En slags mindre fartøj med 3 master (og master og stænger i eet stykke træ), især brugt i Østersøen.
2. Pedersker.
3. c.
4. Apotekervægt enhed 1,24 g.
5. Et gammelt navn for syfilis.
6. søndag.
7. 1481-1513.
8. kvindelig fadder, gudmoder.

----- 0 0 0 -----

Tillykke til vinderen af konkurrencen:
Medlems nr.:

007.87 Jørn Kjøller

----- 0 0 0 -----

Mange danske kirkebøger er nu på Family Search

Family Search har lagt deres originale filmruller ud på nettet og for en stor del er af kvalitet og bedre end dem der ligger på Arkivalier Online.

Se Vejledning her: <http://www.genealogi-kbh.dk/dokumenter/FamilySearch%20okt%202013.pdf>

Afsender: Bornholms Slægts- og Lokalhistoriske Forening, Storegade19a, 3790 Hasle, DK

Bestyrelsen

Formand: *Hans Ressel*

Tlf. 56 95 81 82

E-mail: fm@bslf.dk

Næstformand: *Hans Vindahl Pedersen*

Tlf. 56 95 77 76

E-mail: nf@bslf.dk

Kasserer: *Tonni Jørgensen*

Tlf. 56 96 45 58

E-mail: ks@bslf.dk

Sekretær: *Fie Ellebye*

Tlf. 56 99 00 77

E-mail: sk@bslf.dk

Best. medlem: *Susanne Ressel*

Tlf. 56 95 81 82

E-mail: 1bm@bslf.dk

Best. medlem: *Poul Erik Regnersen*

Tlf. 56 96 41 18

E-mail: 2bm@bslf.dk

Suppleant: *Ilse Pihl*

Tlf. 56 95 70 55

E-mail: 1s@bslf.dk

Suppleant: *Jack Funch*

Tlf. 56 99 00 77

E-mail: 2s@bslf.dk

Adresse: *Pingels Allé 1, 3700 Rønne*

E-mail: info@bslf.dk

Hjemmeside: www.bslf.dk

Giro nr.: 527 - 4621

Webmaster: *Philip Kofoed*

E-mail: wm@bslf.dk

Åbningstider Bornholms Ø- arkiv

Mandag **10:00 – 14:00**

Tirsdag **L u k k e t**

Onsdag **12:00 – 17:00**

Torsdag **10:00 – 14:00**

Fredag **10:00 – 13:00**

Lørdag **L u k k e t**

Bornholms Slægts- og Lokalhistoriske Forenings Aktivitetskalender for foråret 2014

Revideret udgave

Dato	Emne	Foredragsholder
Ons. d. 15.01-14 kl. 19:00	Søge muligheder i Sverige	Hans Ressel
Man. d. 27.01-14 Kl. 19:00	De bornholmske jernbaners historie. I samarbejde med Folkeuniversitet Bornholm Jon Madsen	Andreas Pauck, København
Lør. d. 01.02-14 kl. 10:00	<i>Åbent i arkivet for selvstudier. Mulighed for hjælp</i>	<i>Arkivlørdag</i>
Ons. d. 19.02-14 kl. 19:00	Navneforskelle på beklædningsgenstande i skifterne	Camilla Luise Dahl
Lør. d. 01.03-14 kl. 13:00	Generalforsamling. Husk forslag der skal behandles på generalforsamlingen skal være bestyrelsen i hænde senest d. 15. jan. 2014	
Man. d. 17.03-14 kl. 19:00	Bornholm under den tyske besættelse 1940-1945 - I samarbejde med Folkeuniversitet Bornholm Jon Madsen	Højskolelærer Jesper L. Larsen
Ons. d. 19.03-14 kl. 19:00	<i>Åbent i arkivet for selvstudier. Mulighed for hjælp</i>	<i>Arkivaften</i>
Man. d. 24.3-14 kl. 19:00	Bornholm under den russiske besættelse 1945-1946 - I samarbejde med Folkeuniversitet Bornholm Jon Madsen	Højskolelærer Jesper L. Larsen